

Спростовуємо фейки про грошові перекази: нема загрози для жертв і волонтерських проєктів

У зв'язку з поширенням неправдивої інформації щодо нових вимог до грошових переказів, які здійснюються за допомогою Інтернету і банківських програм для смартфонів, Інститут релігійної свободи вирішив підготувати кваліфіковане роз'яснення законодавчих змін.

Юрисконсульт банківської сфери Ольга Раєвська, юрист Асоціації християн юристів «Хушай», відповідає на найбільш актуальні питання, що виникають у зв'язку з набуттям чинності 28 квітня 2020 року нової редакції Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» № 361-ІХ від 06.12.2019 р.

Закон не містить нових вимог до банківських операцій, але вводить нові правила ідентифікації для анонімних платежів, які тепер повинні будуть супроводжуватися певним переліком інформації про відправника та одержувача грошових переказів.

Таким чином, зміни торкнуться головним чином анонімних грошових переказів, операцій з готівкою без відкриття рахунку, операцій з використанням віртуальних активів. Для громадян, які використовують банківські картки або інтернет-банкінг (програми банків для смартфонів), не виникне ніяких складнощів, оскільки їх особа ідентифікується на етапі відкриття банківського рахунку та випуску платіжної картки.

Більш того, ніяких змін не виникне щодо грошових переказів на суму менше 5 тисяч гривень. Це єдиний вид готівкових платежів, який залишиться можливим без ідентифікації відправника або

платника.

Варто відзначити, що новий Закон містить загальні правила ідентифікації відправника грошових платежів і одержувача банківських переказів. Однак Закон не містить необхідної деталізації, яка буде прийнята на рівні підзаконних нормативних актів і внутрішніх правил кожного суб'єкта первинного фінансового моніторингу (банків, фінансових установ, платіжних систем, тощо). Таким чином, протягом найближчих трьох місяців має бути врегульовано більшість технічних питань, що виникають сьогодні.

Отже, перейдемо до спростування фейків і до відповідей на найбільш поширені запитання у зв'язку з прийнятим Законом:

Банкам і іншим суб'єктам первинного фінансового моніторингу заборонено проводити операції на суму понад 5 тисяч гривень?

Ні. Заборонено здійснювати переказ грошових коштів на суму понад 5 тисяч гривень лише в тому випадку, якщо відсутня інформація про платника і одержувача.

Банки будуть блокувати платіжні картки фізичних осіб, на які надходять грошові перекази на суму понад 5 тисяч гривень або кілька переказів на цю ж суму?

Ні. Закон лише містить поняття короткочасного "замороження активів", пов'язаних з фінансуванням тероризму та відмиванням доходів при наявності достатніх підозр. Підстави ж для блокування платіжної карти передбачені договором на відкриття банківського рахунку. Ніяких додаткових підстав для блокування карток фізичних осіб даний Закон не містить.

Для операцій на суму понад 5 тисяч гривень буде потрібно підтвердження джерел походження коштів?

Ні. Такої вимоги Закон не містить. Однак при виявленні суб'єктом фінансового моніторингу підозрілих операцій, що не відповідають фінансовому стану або суті ділових відносин

клієнта (наприклад, ознаки великих угод без нотаріального оформлення, надходження та переведення в готівку великих грошових сум, які не відповідають доходам клієнта) або для здійснення операцій понад 30 тисяч гривень без відкриття рахунку у суб'єкта фінансового моніторингу можуть виникнути питання про походження коштів, на які треба буде відповісти.

Гроші, що надходять на банківський рахунок фізичної особи (платіжну карту), в кінці року будуть автоматично обкладатися податком?

Ні. На сьогоднішній день банки не є податковими агентами щодо грошових коштів, що надходять на рахунок фізичних осіб (крім доходів по депозитах). Також таку інформацію банки не мають право передавати в податкові органи, оскільки вона охороняється законом про банківську таємницю.

Банки обмежать грошові перекази в інтернет-банкінгу (Приват24, Монобанк, Ощад24/7 та інші)?

Ні. Цей Закон не вплине на безготівкові розрахунки між клієнтами.

Як можна буде здійснити грошовий переказ на суму понад 5 тисяч гривень?

Якщо ви є клієнтом банку, то ви можете зробити грошовий переказ через інтернет-банкінг (програми Приват24, Монобанк, Ощад24/7 та інші) на будь-яку суму. Також у банківських терміналах ви можете зробити переказ на суму понад 5 тисяч гривень, використовуючи при цьому карту банку для ідентифікації себе як платника (наприклад, в терміналах Приватбанку).

Яких операцій не торкнуться нові вимоги Закону?

Нововведення не торкнуться грошових операцій з:

- оплати житлово-комунальних послуг, сплати податків, штрафів або інших обов'язкових зборів і платежів (незалежно від суми);

- оплати кредитів (на суму до 30 тисяч гривень);
- зняття грошових коштів з власного рахунку;
- оплати товарів і послуг за допомогою платіжної картки.

Які можуть бути рекомендації для церков і волонтерів щодо збору пожертвувань або благодійних коштів?

Якщо з яких-небудь причин для збору коштів на потреби церкви (наприклад, для незареєстрованих релігійних громад) або на волонтерські ініціативи використовуються карти фізичних осіб, рекомендуємо дотримуватися таких рекомендацій:

- по можливості приймати пожертвування безготівковими переказами: за допомогою інтернет-банкінгу (програми Приват24, Монобанк, Ощад24/7 та інші) або через банківські платіжні термінали;
- вести облік пожертвувань і по можливості зберігати підтверджуючі документи про їх використання;
- до впровадження чіткого врегулювання критеріїв моніторингу операцій з використанням електронних грошей, утриматися від участі в виведенні електронних грошей, особливо не емітованих банками, оскільки на них зараз звертається особлива увага з боку фінансового моніторингу.

<i>№</i>	<i>Суми операцій</i>	<i>Категорії</i>	<i>Необхідна інформація по супроводженню</i>
1.	До 5 тисяч грн.	Будь-які операції	Не вимагається
2.	Понад 5 тисяч грн.	Готівкові операції	ПІБ, місце проживання, ідентифікаційний код, дата і місце народження

3.	До 30 тисяч грн. з використанням платіжних карт / електронних гаманців	Операції з банківськими платіжними картами, мобільними платіжними інструментами, електронними гаманцями (Webmoney, Яндекс.Деньги, PayPal, Qiwi, Payeer та ін.)	Номер рахунку, електронного гаманця або унікальний номер електронного платіжного засобу
4.	Понад 30 тисяч грн.	Перекази, в тому числі міжнародні без відкриття рахунку, фінансові операції з віртуальними активами	Належна ідентифікація за правилами суб'єкта фінансового моніторингу

Джерело: irs.in.ua